

Закупівля природного газу на квітень — грудень 2023 року: сім порад для вдалого проведення закупівлі та зразки документів

З 01.01.2023 по 31.03.2023 (включно) постачання природного газу споживачам, що є бюджетними установами відповідно до [Бюджетного кодексу України](#), закладам охорони здоров'я державної власності (казенні підприємства та / або державні установи тощо), закладам охорони здоров'я комунальної власності (комунальні некомерційні підприємства та / або комунальні установи, та / або спільні комунальні підприємства тощо) (далі — бюджетні установи) на умовах, передбачених пунктом 6 Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу щодо особливостей постачання природного газу виробникам теплової енергії та бюджетним установам, затвердженого постановою КМУ від 19.07.2022 № 812 (далі — Положення № 812), забезпечує ТОВ «Газопостачальна компанія “Нафтогаз Трейдинг”».

Як закупити природний газ на період з 01.04.2023 до 31.12.2023 і не порушити вимоги Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабміну від 12.10.2022 № 1178 (далі — Особливості), розглянемо в цій статті.

Пунктом 6 Положення № 812 визначено, що ТОВ «Газопостачальна компанія “Нафтогаз Трейдинг”» (далі — Нафтогаз) [постачає з 01.09.2022 по 31.03.2023](#) (включно) природний газ бюджетним установам за ціною, що становить 16 390 гривень з урахуванням податку на додану вартість за 1000 куб. метрів газу (без урахування тарифу на послуги з транспортування природного газу для точки виходу та коефіцієнта, який застосовується в разі замовлення потужності на добу наперед).

Станом на 20.03.2023 змін до Постанови № 812 немає. Водночас маємо інформацію про проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» (далі — проєкт), який станом на дату написання цієї статті опрацьовується уповноваженими на те особами (проєкт не оприлюднено). Тому наразі ви самостійно вирішуєте, чекати оприлюднення відповідної постанови чи завчасно підготуватись із рекомендаціями нижче.

Відповідно до проєкту плануються зміни й до Постанови № 812, зокрема планується внести зміни до пунктів 6 та 6¹ Положення № 812 в частині термінів постачання природного газу Нафтогазом бюджетним установам, а саме **продовжити строки постачання на період дії воєнного стану в Україні та шести місяців після місяця, в якому воєнний стан буде припинено або скасовано, але не пізніше 31.12.2023.**

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело: <https://radnuk.com.ua/voennyj-stan/zakupivlia-pryrodnogo-hazu-na-kviten-hruden-2023-roku-sim-porad-dlia-vdaloho-provedennia-zakupivli-ta-zrazky-dokumenti/>

Крім того, відповідно до проєкту ціна природного газу змінюватися не буде.

Враховуючи, що ринок природного газу є конкурентним, задля дотримання вимог чинного законодавства замовникам для закупівлі природного газу на квітень — грудень 2023 року необхідно пройти всі ті самі етапи, що й під час закупівлі газу на січень — березень 2023 року, про які ми розповідали у статті [«Основні етапи закупівлі природного газу на січень — березень 2023 року та поради для вдалого завершення закупівлі»](#).

Ще на етапі планування закупівлі природного газу на 2023 рік замовники визначалися з річною потребою, і, відповідно, якщо річна потреба перевищувала 100 тисяч гривень, закупівля газу на період січень — березень здійснювалася шляхом проведення відкритих торгів з особливостями, навіть якщо очікувана вартість конкретної закупівлі була менша за 100 тисяч гривень. Укладення договору з ТОВ «Газопостачальна компанія „Нафтогаз Трейдинг“» у більшості випадків відбувалося відповідно до підпункту 6 пункту 13 Особливостей після відміни відкритих торгів через відсутність учасника процедури закупівлі (учасників процедури закупівлі).

Якщо саме так ви здійснювали попередню закупівлю з ТОВ «Газопостачальна компанія „Нафтогаз Трейдинг“», то наступну закупівлю природного газу на квітень — грудень 2023 року рекомендуємо провести аналогічним шляхом.

Водночас внесені зміни до Особливостей зобов'язують замовників переглянути свої тендерні документації.

Важливі акценти та поради для проведення відкритих торгів для закупівлі природного газу на квітень — грудень 2023 року

Ціна на природний газ встановлюється за 1000 куб. метрів газу з урахуванням податку на додану вартість та тарифу на послуги з транспортування природного газу. Тому одиниці виміру в цій закупівлі мають бути **1 тисяча кубічних метрів** (такі одиниці виміру передбачені в ЕСЗ).

Зауважимо, що саме такі одиниці виміру важливі й для коректного визначення очікуваної вартості закупівлі.

Нагадаємо, що ціна на природний газ від Нафтогазу бюджетним установам з урахуванням податку на додану вартість та тарифу на послуги з транспортування природного газу становить **16 553,89 грн за 1000 куб. метрів газу**.

Відповідно до вимог пункту 14 наказу Міністерства економіки від 11.06.2020 № 1082 «Про затвердження Порядку розміщення інформації про публічні закупівлі» під час унесення інформації щодо предмета закупівлі в оголошення про проведення

процедури закупівлі зазначається назва товару чи послуги кожної номенклатурної позиції предмета закупівлі та код товару, визначеного згідно з Єдиним закупівельним словником, що найбільше відповідає назві номенклатурної позиції предмета закупівлі.

Тож, при проведенні закупівлі газу не забуваймо, що потрібно зазначити не лише код ДК **021:2015 09120000-6 - Газове паливо**, а й код ДК 021:2015, що найбільше відповідає назві номенклатурної позиції предмета закупівлі, — **09123000-7**
Природний газ.

У тендерній документації (далі — ТД), в оголошенні про проведення відкритих торгів радимо строк постачання товару зазначити без початку, тобто без «з...», а лише «до...» (така можливість передбачена в ЕСЗ).

Замовник у ТД може зазначити, наприклад, так:

«Строк поставки: до 31 грудня 2023 року (впродовж 2023 року).

Початковий строк виконання зобов'язань Постачальником є орієнтовним та залежить від дати підписання договору та умов, викладених у договорі.»

Щодо підтвердження відповідності кваліфікаційним критеріям зауважимо, що відповідно до пункту 45 Особливостей під час здійснення закупівлі товарів замовник може не застосовувати до учасників процедури закупівлі кваліфікаційні критерії, визначені статтею 16 Закону. Утім, у пункті 28 Особливостей, зокрема, сказано: у тендерній документації обов'язково зазначаються один або кілька кваліфікаційних критеріїв відповідно до статті 16 Закону з урахуванням положень цих особливостей та інформація про спосіб підтвердження відповідності учасників процедури закупівлі установленим критеріям і вимогам згідно із законодавством.

Щодо застосування кваліфікаційних критеріїв відповідно до статті 16 Закону з урахуванням Особливостей редакція Радника надавала роз'яснення у статті [«Три актуальні запитання по статті 16 Закону з урахуванням Особливостей»](#).

Водночас існує інша позиція, яка ґрунтується на тому, що в пункті 28 Особливостей, зокрема, визначено, що в тендерній документації обов'язково зазначаються один або кілька кваліфікаційних критеріїв відповідно до статті 16 Закону **з урахуванням положень цих особливостей**.

Під словами «...з урахуванням положень цих особливостей..» можна припустити саме пункт 45 Особливостей, яким визначено, що *під час здійснення закупівлі товарів*

замовник може не застосовувати до учасників процедури закупівлі кваліфікаційні критерії, визначені статтею 16 Закону, а в разі закупівлі послуг або робіт замовник вимагає від учасників процедури закупівлі подання ними документально підтвердженої інформації про їх відповідність кваліфікаційному критерію (кваліфікаційним критеріям) відповідно до статті 16 Закону.

У листі № [3323-04/78667-06 від 08.12.2022](#) Мінекономіки підкреслює, що Постановою № 1178 визначено особливий підхід до встановлення кваліфікаційних критеріїв до учасника та надано право замовнику самостійно визначати потребу в необхідності їх застосування у випадку придбання товару (крім передбачених пунктом 29 Особливостей), оскільки пунктом 45 Особливостей передбачено, що під час здійснення закупівлі товарів замовник може не застосовувати до учасників процедури закупівлі кваліфікаційні критерії, визначені статтею 16 Закону. При цьому Мінекономіки підкреслює, що в разі закупівлі послуг або робіт замовник вимагає від учасників процедури закупівлі подання ними документально підтвердженої інформації про їх відповідність кваліфікаційному критерію (кваліфікаційним критеріям) відповідно до статті 16 Закону.

Враховуючи вищевикладене, замовники, керуючись роз'ясненнями Мінекономіки, можуть прийняти рішення не встановлювати вимоги щодо підтвердження відповідності учасника кваліфікаційним критеріям, визначеним у статті 16 Закону, при закупівлі товару. У такому випадку замовник при закупівлі природного газу може зазначити у ТД інформацію такого змісту:

«При проведенні відкритих торгів згідно з Особливостями для закупівлі природного газу положення частини другої статті 16 Закону України „Про публічні закупівлі“ замовником не застосовуються відповідно до пункту 45 Особливостей».

Не варто встановлювати вимоги подати якісь додаткові документи типу «заповнена форма тендерної пропозиції», «лист згода з проектом договору», «згода на обробку персональних даних» тощо, адже якщо на відкриті торги не буде подано пропозицій та замовник прийме рішення здійснити закупівлю без використання ЕСЗ, згідно з підпунктом 6 пункту 13 Особливостей **усіх цих вимог до учасників ВТ щодо надання певних документів потрібно дотриматися і при укладенні прямого договору.**

Враховуючи досвід минулих періодів, велику кількість бюджетників і чимале навантаження на відповідних працівників Нафтогазу, сподіватися на отримання від них документів під вимоги кожного замовника не варто.

Під час проведення відкритих торгів не варто встановлювати для учасника вимогу

подавати будь-які документи на підтвердження відсутності підстав, визначених у пункті 44 Особливостей (крім абзацу чотирнадцятого цього пункту), крім **самостійного декларування** відсутності таких підстав учасником процедури закупівлі відповідно до абзацу шістнадцятого пункту 44 Особливостей (див. [шпаргалку щодо застосування замовником норм пункту 44 Особливостей](#)).

Уважно готуємо проєкт договору про закупівлю. Суттєвих змін у проєкт договору від Нафтогазу не планується, але обов'язково будуть внесені зміни із набуттям змін до Постанови № 812. Тож, у проєкті договору рекомендуємо врахувати такі зміни:

— у преамбулі договору щодо змін до Постанови № 812 (лишаємо вільне поле з довгою ризикою підкреслення для подальшого заповнення під час підписання договору);

— у пункті 2.1 щодо строків поставки, кількості тисяч метрів кубічних (лишаємо вільне поле з довгою ризикою підкреслення для подальшого заповнення під час підписання договору);

— у пункті 2.1 не заповнюємо таблицю (лишаємо пустими обидві колонки для подальшого заповнення під час підписання договору);

— у пункті 13.1 не вносимо інформацію, з якого числа набирає чинності договір, і не прописуємо, до коли він діє (лишаємо вільне поле з довгою ризикою підкреслення для подальшого заповнення під час підписання договору);

— окремо прописаний порядок зміни умов договору приводимо у відповідність до чинного законодавства, з урахуванням останніх змін до Особливостей.

Редакцією порталу «Радник у сфері публічних закупівель» відповідні зміни і доопрацювання зроблені, і [Додаток 3 до тендерної документації \(проєкт договору про постачання газу\)](#) може допомогти вам у підготовці власної ТД для проведення закупівлі природного газу.

Зауважимо, що [сьомими змінами до Особливостей](#) підпункт 6 пункту 13 змінено і доповнено нормою, що при укладенні договору за цим виключенням проєкт договору про закупівлю не повинен відрізнятися від того, який був визначений у тендерній документації.

Нагадаємо, що на порталі створено окрему категорію «[Закупівля у ГК “Нафтогаз Трейдинг”](#)», де розміщено орієнтовні приклади документів, які можуть вам допомогти в підготовці тендерної документації для проведення процедури закупівлі природного газу.

Прийняття рішення про укладення договору без використання електронної системи закупівель

Відповідно до підпункту 6 пункту 13 Особливостей після відміни відкритих торгів через відсутність учасника процедури закупівлі (учасників процедури закупівлі) замовник може здійснити закупівлю шляхом укладення договору без використання електронної системи закупівель.

Для цього уповноважена особа складає відповідний протокол щодо підстав для здійснення такої закупівлі. Ним же затверджує відповідні зміни до річного плану 2023 року — новий рядок річного плану. Додатково на розсуд уповноваженої особи в примітці до річного плану можна зазначити таке:

«Закупівля здійснюється без застосування відкритих торгів та/або електронного каталогу для закупівлі товару відповідно до підпункту 6 пункту 13 Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України „Про публічні закупівлі“, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабміну від 12.10.2022 № 1178».

Після оприлюднення відповідних змін до річного плану 2023 року уповноважена особа замовника організовує та проводить закупівлю без використання електронної системи.

Вдруге укладення договору з Нафтогазом не має викликати проблем. У будь-якому разі, якщо у вас виникнуть труднощі, можете поставити своє питання [у спільнотах Радника](#):

Варто нагадати, що відповідно до останніх змін до пункту 13 Особливостей у разі укладення договору про закупівлю відповідно до підпункту 6 пункту 13 замовник разом із

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело: <https://radnuk.com.ua/voennyj-stan/zakupivlia-pryrodnoho-hazu-na-kviten-hruden-2023-roku-sim-porad-dlia-vdalo-ho-provedennia-zakupivli-ta-zrazky-dokumenti/>

звітом про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, **оприлюднює** в електронній системі закупівель **договір про закупівлю та всі додатки до нього**, а також **обґрунтування застосування замовником підстави для здійснення закупівлі відповідно до цього пункту**.

Нагадаємо, що на порталі є зразок [протоколу щодо закупівлі за виключенням за пп. 6 п. 13 Особливостей](#).

Реєстрація бюджетних зобов'язань за укладеним договором у Казначействі

Нагадаємо, що відповідно до Порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.03.2012 № 309 (далі — Порядок № 309) із останніми змінами, внесеними наказом Мінфіну від 16.12.2022 № 439, реєстрація зобов'язань за прямими договорами можлива не лише протягом 7 робочих днів з дня підписання договору, а й у разі відсутності в обліку органу Казначейства кошторису (плану використання бюджетних коштів), протягом 7 робочих днів з дати взяття на облік органом Казначейства кошторису (плану використання бюджетних коштів). Якщо у вас ще немає, завантажте [шпаргалку УО щодо строків реєстрації зобов'язань в органах казначейського обслуговування](#).

Тому навіть якщо замовник не має достатніх бюджетних асигнувань на момент проведення закупівлі природного газу на квітень — грудень 2023 року, він уже може оголошувати відкриті торги на підставі наявної потреби і зареєструвати зобов'язання за таким договором після виділення бюджетних коштів.

Загальний висновок

На сьогодні з метою економії бюджетних коштів замовники зацікавлені проводити закупівлю газу в ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг»», оскільки воно має найвигіднішу ціну на природний газ.

З метою дотримання чинного законодавства замовники мають проводити відкриті торги з особливостями (у разі, якщо річна потреба вища вартісних меж, визначених у пункті 10 Особливостей) і лише потім здійснювати закупівлю без використання ЕСЗ відповідно до підпункту 6 пункту 13 Особливостей.

Оголошуючи торги, потрібно врахувати всі зміни в чинному законодавстві та внести зміни до тендерної документації для проведення закупівлі природного газу. Також можете використовувати такі зразки документів:

[Додаток 3 до тендерної документації \(проект договору про постачання газу\);](#)

Додаток 2 до тендерної документації (технічні вимоги до предмета закупівлі) з урахуванням Особливостей на закупівлю природного газу (щодо застосування пп. 6 п. 13 Особливостей).